

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Matyášové a soudců Mgr. Radovana Havelce a JUDr. Ludmily Valentové v právní věci žalobce **Zdravé Krkonoše, občanské sdružení**, se sídlem Klášterská Lhota, Dřevobrusírna Klášterská Lhota čp. 1, zastoupeného JUDr. Ing. Pavlem Habětínem, advokátem se sídlem Praha 6, Výhledské nám. 1016, proti žalovanému **Ministerstvu zemědělství**, se sídlem Praha 1, Těšnov 17, za účasti osob zúčastněných na řízení 1) **Ing. P. Ch.**, zastoupeného JUDr. Blankou Mourovou, advokátkou se sídlem Trutnov, U Nemocnice 83, 2) **Povodí Labe, státní podnik**, se sídlem Hradec Králové, Víta Nejedlého 951, 3) **Město Hostinné**, se sídlem Hostinné, Náměstí 69, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 25. 10. 2007, č. j. 10 Ca 261/2005 - 116,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se zamítá.**
- II. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalovanému **se** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **nepřiznává.**

Odůvodnění:

Rozhodnutím ze dne 19. 7. 2005, č. j. 18847/05-16310 (dále jen „napadené rozhodnutí“), vydaným podle ustanovení § 59 odst. 2 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“) zamítl žalovaný odvolání žalobce a potvrdil rozhodnutí Krajského úřadu Královéhradeckého kraje (dále jen „krajský úřad“) ze dne 24. 3. 2005, č. j. 5644/ZP/2005-Kš, kterým bylo v rámci přezkoumání rozhodnutí mimo odvolací řízení podle ustanovení § 65 správního řádu

zrušeno pravomocné rozhodnutí Okresního úřadu v Trutnově ze dne 7. 8. 2002, č. j. 2326/02 ŽP-ČÍ. Rozhodnutím Okresního úřadu v Trutnově (dále jen „okresní úřad“) bylo žalobci podle ustanovení § 15 odst. 4 zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „vodní zákon“) a podle ustanovení § 82 zákona č. 50/1976 Sb., o územním plánování a stavebním řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „stavební zákon“), uděleno povolení k užívání vodního díla *Malá vodní elektrárna Hostinné* do trvalého užívání. Dále bylo žalobci podle ustanovení § 8 odst. 1 písm. a) bod 3. vodního zákona uděleno povolení k nakládání s vodami k využívání jejich energetického potenciálu v množství max. 9,30 m³/s a podle ustanovení § 8 odst. 1 písm. a) bod 2. vodního zákona povolení ke vzduť hladiny na řece Labe ve vymezených parametrech. Rozhodnutí okresního úřadu bylo zrušeno v rámci přezkumu mimo odvolací řízení z důvodu porušení ustanovení § 14 správního úřadu pro nejednání s účastníky řízení, kteří relevantní způsobem tvrdili dotčení na svých právech, porušení ustanovení § 9 odst. 1 vodního zákona pro absenci údaje o době platnosti povolení k nakládání s vodami a porušení ustanovení § 115 odst. 4 vodního zákona pro opomenutí obligatorního účastníka řízení, a to obce, v jejímž územním obvodu může v důsledku rozhodnutí dojít k ovlivnění vodních poměrů nebo životního prostředí.

Rozhodnutí žalovaného napadl žalobce žalobou u Městského soudu v Praze, který ji rozsudkem ze dne 25. 10. 2007, č. j. 10 Ca 261/2005 - 116, zamítl.

Z odůvodnění tohoto rozsudku je zřejmé, že za klíčovou považoval městský soud námitku, zda krajský úřad užil prostředek dozorčího práva (§ 65 správního řádu) důvodně a zda byly shledány důvody nezákonnosti v takovém rozsahu, že nezbylo než rozhodnutí okresního úřadu zrušit. Z obsahu správního spisu zjistil, že již před vydáním rozhodnutí okresního úřadu ze dne 7. 8. 2002 vyvstal spor o vlivu provozu malé vodní elektrárny na stav nemovitostí na levém břehu řeky Labe (podmáčení sklepů domů apod.). Kromě jiných příčin nežádoucího stavu ve sklepení nemovitostí (neprůchodnost kanalizace či její vyvedení do řeky apod.) mohlo jednou z příčin být i nedodržení stanovených ukazatelů vzduť hladiny řeky, jak bylo zjištěno následně správcem povodí dne 10. 1. 2005; jedinou příčinou tak nutně nemusel být samotný provoz malé vodní elektrárny, realizovaný v souladu se všemi povoleními. Městský soud dospěl k závěru, že okresní úřad neučinil dostatečná skutková zjištění stran vlivu provozu malé vodní elektrárny, neboť před vydáním rozhodnutí ze dne 7. 8. 2002 nepostavil najisto, zda její provoz s sebou nese dopady tvrzené majiteli dotčených nemovitostí. V souvislosti s tím se dopustil nesprávného procesního postupu ohledně vymezení okruhu účastníků řízení. Dozorčího práva tak krajský úřad použil důvodně, pokud rozhodnutí okresního úřadu ze dne 7. 8. 2002 pro nezákonnost zrušil. Krajský úřad i žalovaný správně poukázali na to, že účast v předmětném vodoprávním řízení majitelů dotčených nemovitostí byla opodstatněná hmotně právně i procesně, že se tohoto postavení domáhali a z účasti by mohli být vyloučeni toliko za předpokladu prokázání, že provoz malé vodní elektrárny není příčinou podmáčení a narušení stability jejich nemovitostí. Dokud zde takový důkaz nebyl, postavení účastníků řízení jim příslušelo, již jen na základě tvrzení o dotčení na jejich právech. Za účelem řádného zjištění stavu věci a potenciálních důsledků provozu malé vodní elektrárny na nemovitosti na levém břehu Labe bylo nutno vyžádat odborné posouzení vlivu vzduť hladiny řeky a příčin negativního stavu v nemovitostech, a to ve formě znaleckého posudku. Dle přesvědčení městského soudu je užití prostředků

dozorčího práva (tj. zrušení rozhodnutí zakládajícího oprávnění užívání a provozu konkrétní stavby) důvodné vždy, když nebyl před vydáním příslušného rozhodnutí řádně zjištěn stav věci ohledně základní premisy, a to zda kolaudovaná stavba či její provoz nemá vliv na stabilitu okolních objektů či nepůsobí jejich poškození. Takovou stavbu či provoz nelze povolit k trvalému užívání, dokud není provedeným zjištěním negativní účinek vyloučen, nebo nejsou současně realizována opatření k odstranění jeho důsledků. Z odborných posouzení (posudků z listopadu 2002 i července 2003) vyplývají vzájemně si odporující závěry o příčinách stavu dotčených nemovitostí. Městský soud rovněž neshledal napadené rozhodnutí nepřezkoumatelným ve vztahu k tvrzení žalobce stran nemožnosti zrušení dříve vydaných rozhodnutí. Uvedl, že dříve vydaná rozhodnutí již nemohla být přezkoumána, neboť uplynula objektivní tříletá lhůta od jejich právní moci. Skutečnost, že žalovaný se výslovně k této námitce nevyjadřuje, proto nemá vliv na věcnou správnost rozhodnutí.

Pokud jde o další důvod pro zrušení rozhodnutí okresního úřadu - opomenutí Města Hostinné jako obligatorního účastníka řízení podle ustanovení § 115 odst. 4 vodního zákona, to považoval městský soud za pouhé formální pochybení, které by samo o sobě zřejmě nepostačovalo ke zrušení tohoto rozhodnutí. V uvedeném případě však byly dány jiné, závažnější důvody pro zrušení, jak byly popsány shora.

Námitku žalobce, že vada rozhodnutí okresního úřadu stran chybějícího vymezení časové platnosti rozhodnutí, byla zhojena schváleným manipulačním řádem, jehož platnost je omezena do 31. 10. 2010, a tato lhůta tudíž určuje i platnost rozhodnutí okresního úřadu, shledal městský soud taktéž nedůvodnou. Uvedl, že ustanovení § 9 odst. 1 vodního zákona jednoznačně stanoví, že povolení k nakládání s vodami se vydává na časově omezenou dobu. Absence takového údaje není pouze formálním nedostatkem, který by mohl být zhojen údajem uvedeným v manipulačním řádu, ale zakládá nezákonnost takového rozhodnutí. Absenci doby platnosti rozhodnutí nebylo možno zhojit ani postupem podle ustanovení § 12 vodního zákona, který lze aplikovat jen při splnění v něm vymezených premis.

Městský soud nepřisvědčil ani námitce žalobce, že možná souvislost mezi výškou vzduť jezu a výskytem vody v suterénních prostorách nemovitostí vyšla najevo až po vydání rozhodnutí okresního úřadu a že šlo tudíž o novou skutečnost, která zde v době vydání přezkoumávaného rozhodnutí (7. 8. 2002) neexistovala. Dle přesvědčení žalobce pak ovšem nebylo na místě postupovat podle ustanovení § 65 odst. 3 správního řádu, nýbrž podle ustanovení § 115 odst. 12 vodního zákona. Městský soud k tomu ze správního spisu ověřil, že již nejméně od 24. 6. 2002 majitelé dotčených nemovitostí tvrdili, že provoz malé vodní elektrárny může být příčinou podmáčení a zatopení sklepních prostor nemovitostí. Již v průběhu vodoprávního řízení tak byly vzneseny pro rozhodnutí ve věci relevantní pochybnosti, které by v případě prokázání jejich důvodnosti musely nutně vést k jinému rozhodnutí ve věci. Skutečnost, že odborná vyjádření (nadto rozporná, předložená majiteli domů a žalobcem) byla vypracována až následně (listopad 2002 a červenec 2003) nevyvrací ani nepotvrzuje stav v době vydání rozhodnutí okresního úřadu dne 7. 8. 2002. Určujícím bylo, že ještě před rozhodnutím okresního úřadu bylo relevantním způsobem poukázáno na možné důsledky provozu malé vodní elektrárny a toto tvrzení nebylo dostatečně ověřeno.

Nad rámec žalobních námitek konečně městský soud uvedl, že při svém rozhodování vycházel z předpokladu, že rozhodnutí okresního úřadu ze dne 7. 8. 2002 je pravomocné. Pokud by totiž dospěl k závěru (judikaturou rovněž dovozovanému), že rozhodnutí ze dne 7. 8. 2002 nenabývalo právní moci, jelikož nebylo doručeno všem účastníkům řízení, muselo by být podání majitelů nemovitostí (které iniciovalo užití nápravného prostředku dozorcího práva) posouzeno jako včas podané odvolání. K žalobě by tak musel zrušit napadené rozhodnutí i jemu předcházející rozhodnutí krajského úřadu, vydaná v mimoodvolacím řízení, a konstatovat, že rozhodnutí okresního úřadu dosud nenabývalo právní moci. Takový postup by však z hlediska rychlosti a hospodárnosti řízení nepřinesl ničeho.

Proti tomuto rozsudku městského soudu brojí žalobce (dále jen „stěžovatel“) kasační stížností opírající se o důvody uvedené v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a), b), d) soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“).

Kasační stížností je především namítáno, že se městský soud nevypořádal s námitkou, že procesní pochybení správního orgánu nemohou být přičítána k tíži stěžovatele a že nemůže být takto zbaven práv nabytých v dobré víře na základě pravomocného rozhodnutí okresního úřadu ze dne 7. 8. 2002. Otázkou ochrany práv nabytých v dobré víře (§ 65 odst. 2 *in fine* s. ř. s.) se městský soud v rozhodnutí blíže nezabýval, proto je stěžovatel považuje za nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů. Stěžovatel má rovněž za to, že se městský soud současně dopustil jiné vady řízení, neboť vzal za podklad svého rozhodnutí neúplné a nedostatečné zjištění stavu věci.

Stěžovatel dále namítl vady mimoodvolacího řízení. Uvedl, že správní orgány vycházely pouze ze statického posudku Ing. Z. F. z července 2003, který si objednali majitelé nemovitostí. Takový posudek však nemůže být z hlediska důkazního posuzován jako znalecký posudek, ale pouze jako listinný důkaz, předložený účastníkem řízení. Stěžovatel současně upozornil na statické posouzení, které nechal sám vypracovat v listopadu 2002 Ing. P. S. a které předložil jako přílohu odvolání proti rozhodnutí krajského úřadu; v něm byly zjištěny zcela opačné závěry než v posudku Ing. Z. F. Správní orgány měly v mimoodvolacím řízení provést vlastní šetření a zadat vypracování nezávislého znaleckého posudku (aby odstranily rozpory vyvolané dvěma protichůdnými statickými posouzeními), ke kterému by měl stěžovatel možnost se vyjádřit. Teprve po takovém dostatečném skutkovém zjištění mohl žalovaný přistoupit ke zhodnocení, zda veřejný zájem na zrušení rozhodnutí převyšuje práva, která stěžovatel nabyt v dobré víře. Stěžovatel je přesvědčen, že se městský soud otázkou rozporných znaleckých posudků v rámci řízení o přezkumu mimo odvolací řízení vůbec nezabýval.

Stěžovatel uvedl, že k průsakům z řeky Labe do sklepních prostor nemovitostí na jejím levém břehu muselo docházet ještě před zprovozněním malé vodní elektrárny. Dle jeho názoru majitelé nemovitostí obratně využili vodoprávního řízení k tomu, aby bylo na náklad třetí osoby vybudováno zařízení, doporučované Ing. Z. F. (drenážní clona). Stěžovatel však nedosahuje takových zisků, aby si vybudování takového zařízení mohl dovolit. Pokud si majitelé staví nemovitost u řeky, musí počítat s tím, že pokud nevybudují 100% funkční vodorovnou svislou izolaci, bude do sklepních prostor, umístěných pod

úrovní hladiny, vzlínat voda. Zde stěžovatel poukazuje na posudek Ing. P. S., který na nemovitostech neshledal trhliny způsobené nerovnoměrným sedáním základů nebo podmrzáním; naopak patrné trhliny v obvodových stěnách jsou způsobeny zatékáním do střešní konstrukce u střešní římsy a nedostatečným ztužením objektů v úrovni stropní konstrukce nad druhým nadzemním podlažím; trhliny tak nemohou být dávány do souvislosti se základovými konstrukcemi. Stabilně zvýšená hladina řeky je navíc pro základové konstrukce příznivější, než nerovnoměrné kolísání hladiny řeky. Dále stěžovatel poukazuje na fotodokumentaci, kterou založil do správního spisu a již se správní orgán vůbec nezabýval a nenařídil ani místní šetření ve sklepních prostorách nemovitostí. V zápise z jednání ze dne 24. 6. 2002, se kterým městský soud taktéž pracoval, je uváděna nefunkčnost kanalizace a zanesení koryta naplaveninami, což mohla být příčina podmáčení sklepních prostor. Ani z pochybení obsluhy malé vodní elektrárny, kterým bylo způsobeno mylné nastavení jezového uzávěru, nelze dovozovat, že šlo o důvod prosakování vlhkosti do sklepních prostor dotčených nemovitostí.

Správní orgán tak provedl v rámci řízení o přezkumu mimo odvolací řízení nedostatečná skutková zjištění; před vydáním rozhodnutí měl mít postaveno najisto, že k prosakování vody do sklepení nemovitostí skutečně dochází v důsledku provozu malé vodní elektrárny.

Skutečnost, že majitelé domů a Město Hostinné nebyli vzati za účastníky řízení nemohlo být bez dalšího důvodem pro zrušení pravomocného rozhodnutí okresního úřadu ze dne 7. 8. 2002; zde se městský soud dopustil nesprávného právního posouzení věci. Stěžovatel má dále za to, že městský soud nesprávně posoudil právní otázku absence doby platnosti v rozhodnutí o povolení k nakládání s vodami. Dle přesvědčení stěžovatele šlo toliko o formální nedostatek, který mohl být odstraněn vydáním doplňujícího rozhodnutí za situace, kdy existuje manipulační řád se stanovenou dobou platnosti do 31. 10. 2002.

Žalovaný ve svém vyjádření k věci uvedl, že kasační stížnost je nedůvodná, neboť se netýká meritorních důvodů, ze kterých rozhodnutí městského soudu vycházelo. Rozhodnutí městského soudu považuje za věcně i právně správné a navrhuje kasační stížnost zamítnout.

Osoby zúčastněné na řízení se ke kasační stížnosti nevyjádřily.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v rozsahu podané kasační stížnosti (§ 109 odst. 2, věta před středníkem s. ř. s.) a z důvodů v ní uvedených (§ 109 odst. 3, věta před středníkem s. ř. s.). Ve věci přitom rozhodl bez nařízení jednání za podmínek vyplývajících z ustanovení § 109 odst. 1, věty první s. ř. s.

Kasační stížnost není důvodná.

Nejvyšší správní soud se, z povahy věci, zabýval nejprve kasačními námitkami odkazujícími na ustanovení § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., tedy tvrzenou nepřezkoumatelností napadeného rozsudku a nevypořádáním všech žalobních námitek městským soudem.

Stěžovatel především tvrdí, že se městský soud nevypořádal s jeho námitkou, že procesní pochybení správního orgánu nemohou být přičítána k jeho tíži a že nemůže být takto zbaven práv nabytých v dobré víře (§ 65 odst. 2 *in fine* správního řádu). Nejvyšší správní soud však dospěl k závěru, že při hodnocení odůvodnění napadeného rozsudku jako celku, je z něj úvaha městského soudu zohledňující otázku ochrany práv nabytých v dobré víře patrná. Především je tato úvaha zřejmá z bodů 2. a 3. rozsudku (zejména poslední odstavec na str. 9), kde městský soud vyjádřil dostatečně přezkoumatelným způsobem své přesvědčení, že pro zrušení rozhodnutí v rámci řízení o přezkumu rozhodnutí mimo odvolací řízení postačí vždy již jen ta skutečnost, že před vydáním takového rozhodnutí nebyl řádně zjištěn stav věci ohledně základní premisy podstatné pro celé řízení (v dané věci zjištění toho, zda stavba malé vodní elektrárny a její provoz nemá nežádoucí vliv na okolní objekty). S touto námitkou se tedy sice nevypořádal výslovně, avšak z celkového posouzení jasně vyplývá, že takové závažné pochybení správního orgánu vždy převáží nad korelativem ochrany práv nabytých v dobré víře.

V bodu 3. rozsudku se městský soud dále vypořádal s dopadem odepřené účastenské postavení Města Hostinné ve vodoprávním řízení, jehož účastníkem mělo být podle ustanovení § 115 odst. 4 vodního zákona. Na základě všech okolností věci přitom dospěl k závěru, že tato procesní vada by sama o sobě nemusela nutně dosahovat takové intenzity nezákonnosti, aby dostatečně odůvodňovala zrušení přezkoumávaného rozhodnutí. V takovém případě by zřejmě skutečně převážila potřeba ochrany práv nabytých v dobré víře nad potřebou napravit nezákonnost rozhodnutí. Dle jeho názoru však nelze odhlédnout od zjištění, že přezkoumávané rozhodnutí okresního úřadu bylo stíženo více podstatnými vadami, které by i samy o sobě způsobovaly jeho nezákonnost, a proto bylo zrušení rozhodnutí zcela na místě; poškození procesních práv Města Hostinné tak bylo jen jedním z dílčích důvodů tohoto postupu. S tímto závěrem se Nejvyšší správní soud ztotožňuje a nad rámec uvedeného podotýká, že z formulace ustanovení § 65 odst. 2 správního řádu o tom, že správní orgán při zrušení nebo změně rozhodnutí *dbá na to, aby práva nabytá v dobré víře byla co nejméně dotčena*, nelze usuzovat, že tato práva nemohou být dotčena vůbec. Takovou interpretaci uvedeného ustanovení by byl prakticky znemožněn přezkum pravomocných správních rozhodnutí prostředky správního práva.

Nejvyšší správní soud považuje za vhodné v této souvislosti poukázat i na nálezy Ústavního soudu ze dne 21. 12. 2004, sp. zn. II. ÚS 67/04, dostupný z www.nalus.usoud.cz, ve kterém bylo zdůrazněno, že z hlediska splnění náležitostí rozhodnutí není povinností soudu se „*odůvodnění speciálně vyjadřovat ke všem jednotlivým argumentům účastníka, podporujícím jeho konkrétní a z hlediska sporu pouze dílčí tvrzení, pokud stanovisko k nim jednoznačně a logicky vyplývá ze soudem učiněných závěrů.*“ Námitka stěžovatele zjevně směřovala proti jednomu z aspektů aplikace ustanovení § 65 správního řádu, a to do jeho materiální stránky. Podle ustanovení § 65 odst. 2 správního řádu správní orgán v rámci přezkumu mimo odvolací řízení zruší nebo změní takové rozhodnutí, které bylo vydáno v rozporu se zákonem, obecně závazným právním předpisem nebo obecně závazným nařízením (formální stránka), přičemž je povinen dbát na to, aby práva nabytá v dobré víře byla co nejméně dotčena (materiální stránka). Městský soud se aplikací ustanovení § 65 správního řádu a naplněním podmínek pro zrušení rozhodnutí okresního úřadu zabýval komplexně, neboť též zhodnotil, zda byla shledána

nezákonnost rozhodnutí okresního úřadu v takovém rozsahu, že bylo nutno toto rozhodnutí zrušit. Při určení, zda rozsah nezákonnosti byl natolik podstatný, aby odůvodnil zrušení rozhodnutí okresního úřadu, tak městský soud nepochybně vzal v úvahu materiální stránku aplikace ustanovení § 65 odst. 2 správního řádu, již se stěžovatel dovolává.

Pokud se konečně týká poslední dílčí námitky stěžovatele, dle které se městský soud dopustil jiné vady řízení, neboť vzal za podklad svého rozhodnutí neúplné a nedostatečné zjištění stavu věci, tu shledal Nejvyšší správní soud nedůvodnou, pro její obecnost. K takto obecně předestřené námitce lze pouze konstatovat, že Nejvyšší správní soud neshledal v procesním postupu městského soudu žádné zjevné vady, které by mohly mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé.

Lze tedy učinit dílčí závěr, že existence kasačních důvodů ve smyslu ustanovení § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., nebyla shledána.

Námítka stěžovatele, že správní orgány měly v rámci přezkumu mimo odvolací řízení odstranit rozpor nastolený dvěma protichůdnými statickými posouzeními, předloženými protistranami, shledal Nejvyšší správní soud taktéž nedůvodnou. Majitelé nemovitostí si nechali v měsíci červenci 2003 vypracovat statické posouzení autorizovaným inženýrem Ing. Z. F., které měl krajský úřad v rámci přezkumu mimo odvolací řízení k dispozici. Stěžovatel naopak předložil žalovanému v rámci téhož řízení (ve stádiu odvolání) statické posouzení z měsíce listopadu 2002, vypracované autorizovaným inženýrem Ing. P. S., které docházelo k naprosto opačným závěrům. Je nutno podotknout, že ani jedno ze statických posouzení neexistovalo v době vydání rozhodnutí okresního úřadu. Odvolací orgán žádným způsobem rozporné závěry plynoucí z těchto posouzení neodstraňoval, tedy nezadal vypracování znaleckého posudku podle ustanovení § 36 správního řádu a městský soud se následně důvodností námitky stěžovatele, že z tohoto důvodu byl v rámci mimodvolacího řízení nedostatečně zjištěn skutkový stav věci, skutečně věcně nezabýval. Vzal nicméně existenci obou posudků na vědomí a výslovně uvedl, že skutková zjištění, ke kterým směřují obě statická posouzení, měl učinit již okresní úřad ve fázi před vydáním povolení k užívání vodního díla malé vodní elektrárny a povolení k nakládání s vodami. Vycházel z toho, že tato zjištění byla skutečně klíčová pro stanovení, zda stavba malé vodní elektrárny a její provoz má či může mít přímý negativní vliv na stabilitu okolních nemovitostí. Toto zjištění bylo podstatné pro samotné rozhodnutí o povolení stavby vodního díla; jestliže by bylo zjištěno, že možné negativní dopady na okolní nemovitosti lze předpokládat, bylo by nutno učinit nejprve opatření k předcházení vzniku škod. Městský soud se postavil na názor, že všechna tato zjištění, která měla být učiněna již ve fázi před vydáním rozhodnutí okresního úřadu, nemohla být suplována zjištěními učiněnými v řízení o přezkumu mimo odvolací řízení.

S tímto názorem se Nejvyšší správní soud ztotožňuje. Z dikce ustanovení § 65 správního řádu skutečně vyplývá, že jde o dozorčí prostředek, určený výlučně k nápravě rozhodnutí vydaných v rozporu se zákonem. To však neznamená, že by se tento přezkum musel omezit jen na posouzení aplikace hmotného práva v předcházejícím řízení, neboť není ani vyloučeno zabývat se procesním postupem, který vydání konečného rozhodnutí předcházelo. Důvodem ke zrušení přezkoumávaného rozhodnutí tak může být i nalezení

procesní vady, která svou intenzitou mohla mít vliv na jeho zákonnost. Dozorčímu orgánu přitom nic nebrání ani doplnit dokazování; z povahy věci však musí jít vždy o dokazování směřující k prokázání skutkového stavu věci, který zde byl ke dni vydání konečného rozhodnutí a půjde proto typicky o důkazy, které v té době již existovaly, avšak nebyly vzaty při rozhodování v potaz. Pro zohlednění skutkových novot je primárně určen jiný institut – obnova řízení. Žalovaný tedy nepochybil, neprovedl-li dokazování navržené stěžovatelem (nový znalecký posudek, místní šetření či důkaz fotografiemi) a při skutkovém hodnocení věci ustal na konstatování, že o dostatečnosti a správnosti skutkového stavu věci, o který se rozhodnutí okresního úřadu opírá, existují důvodné pochybnosti. Městský soud pak zcela správně vycházel z předpokladu, že skutkový stav v době vydání rozhodnutí okresního úřadu byl takový, že vlastníci nemovitostí v okolí vodního toku tvrdili jejich poškození v důsledku povolované stavby, existence těchto externalit nebyla pojmově vyloučena a jejich tvrzení nebyla ze strany rozhodujícího orgánu vyvrácena. Vyhodnotil-li (v souladu se žalovaným), že za této situace bylo nutno s těmito osobami jednat jako s účastníky řízení (minimálně do doby, než se prokáže nedůvodnost jejich tvrzení - § 14 odst. 1, věta za středníkem správního řádu) a nestalo-li se tak, jde o těžkou procesní vadu, která mohla *per se* mít vliv na zákonnost konečného rozhodnutí, nelze jeho úvaze ničeho vytknout.

Na tomto místě je pak třeba připomenout, že případů porušení zákona shledali žalovaný, potažmo městský soud, v rozhodnutí okresního úřadu hned několik.

Jak bylo již uvedeno, ve vztahu k opomenutí Města Hostinné jako obligatorního účastníka řízení se městský soud vyslovil v tom smyslu, že by samo o sobě nepostačovalo ke zrušení rozhodnutí okresního úřadu. Nelze přehlédnout, že toto rozhodnutí bylo zrušeno nikoliv jen pro neúčastenství majitelů domů a města Hostinné, nýbrž i pro absenci vymezení doby platnosti rozhodnutí o povolení k nakládání s vodami podle ustanovení § 9 odst. 1 vodního zákona.

Vydání povolení k nakládání s vodami bez časového omezení jeho platnosti považuje stěžovatel pouze za formální nedostatek rozhodnutí, které mohlo být zhojeno vydáním doplňujícího rozhodnutí, v kontextu doby platnosti manipulačního řádu. Ohledně této námitky lze v podrobnostech odkázat na zcela příléhavý výklad této problematiky podaný městským soudem na str. 11 rozsudku, kde vyčerpávajícím způsobem vyložil, proč nemůže lhůta vymezená v manipulačním řádu (do 31. 10. 2010) zhojit či nahradit nedostatek lhůty v samotném povolení k nakládání s vodami. *Ratio decidendi* této argumentace spočívá na dvou závěrech: jednak na dikci samotného § 9 odst. 1 vodního zákona, z něhož plyne, že určení časového omezení povolení k nakládání s vodami je obligatorní podmínkou takového rozhodnutí; jednak na poukazu na rozdílnou povahu (a tedy vzájemnou nezastupitelnost) rozhodnutí o povolení k nakládání s vodami a rozhodnutí, kterým se schvaluje manipulační řád vodního díla. S tímto náhledem na věc se Nejvyšší správní soud zcela ztotožňuje a nad konstatovaný rámec dodává, že pro uvedený závěr svědčí i ustanovení § 9 odst. 6 vodního zákona. To stanoví, že *povolení k nakládání s vodami pro využívání jejich energetického potenciálu nemůže být vydáno na dobu kratší než 25 let*. Z toho plyne, že povolení k nakládání s vodami mělo být stěžovateli v dané věci vydáno minimálně do roku 2027; je zřejmé, že takto v zákonných mezích stanovená lhůta nekoreluje se lhůtou uvedenou ve schváleném manipulačním řádu.

Absenci doby platnosti rozhodnutí vydaného dle § 9 odst. 1 vodního zákona nebylo možné konvalidovat ani jeho pozdější změnou či vydáním doplňujícího rozhodnutí postupem podle ustanovení § 12 a § 115 odst. 12 vodního zákona (na tato ustanovení odkazovala žaloba). Ustanovení § 12 vodního zákona sice zakotvuje možnost změny a zrušení povolení k nakládání s vodami, takový postup však váže na splnění přesně vymezených situací; ani jedna z předpokládaných hypotéz normy však neodpovídá posuzované situaci. Stejně tak na posuzovanou situaci nedopadá ani ustanovení § 115 odst. 12 vodního zákona, neboť toto ustanovení počítá s výskytem nových rozhodných skutečností odůvodňujících změnu nebo zrušení rozhodnutí, vydaných v souvislosti s *povolením, které bylo změněno či zrušeno*.. Pro úplnost Nejvyšší správní soud dodává, že popsaná vada rozhodnutí způsobující jeho nezákonnost nemohla být napravena ani postupem podle ustanovení § 47 odst. 6 správního řádu, upravujícím postup při opravě chyb v psaní a počtech a jiných zřejmých nesprávnostech v písemném vyhotovení rozhodnutí. V žádném případě zde totiž nelze hovořit o zřejmé nesprávnosti (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 12. 2005, č. j. 4 As 53/2004 - 73, dostupný na www.nssoud.cz).

Z uvedených důvodů tedy Nejvyšší správní soud nemůže stěžovateli přisvědčit ani pokud jde o tvrzenou existenci kasačních důvodů ve smyslu ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s.

Konečně namítá-li stěžovatel, že správní orgán nenařídil místní šetření v prostorách sklepů, je třeba (bez ohledu na výše již konstatované závěry týkající se podmínek dokazování prováděného v mimoodvolacím řízení) především uvést, že v tomto směru v žalobě ničeho nenamítal, ač tak zjevně učinit mohl. Městský soud se tedy s touto argumentací nemohl vypořádat, a proto je takto nově uplatněná kasační námitka ve smyslu § 104 odst. 4 s. ř. s. nepřijatelná. V tomto ohledu lze odkázat na rozsudek zdejšího soudu ze dne 25. 9. 2008, č. j. 8 Afs 48/2006 - 155, dostupný z www.nssoud.cz, z něhož se podává, že „*ustanovení § 104 odst. 4 s. ř. s. nesleduje restriktci práv fyzických a právnických osob na přístup k soudní ochraně, nýbrž zachování kasačního charakteru řízení o kasační stížnosti. Po aktivně legitimovaných účastnících předcházejícího žalobního řízení lze spravedlivě žádat, aby na principu vigilantibus iura uplatnili veškeré důvody nezákonnosti správního rozhodnutí již v řízení před soudem první instance. Pokud tak neučiní, je legitimní, že z hlediska možnosti uplatnění argumentace v dalším stupni ponesou případné nepříznivé následky s tím spojené.*“

Vzhledem k tomu, že Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost nedůvodnou, nezbylo mu, než za podmínek vyplývajících z ustanovení § 110 odst. 1, věty druhé s. ř. s., ji rozsudkem zamítnout.

O náhradě nákladů tohoto řízení bylo rozhodnuto ve smyslu ustanovení § 60 odst. 1, věty první s. ř. s., ve spojení s ustanovením § 120 s. ř. s., dle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Vzhledem k tomu, že stěžovatel byl v řízení o kasační stížnosti procesně neúspěšný, právo na náhradu nákladů řízení mu nenáleží. Pokud jde o procesně úspěšného účastníka – žalovaného, v jeho případě nebylo prokázáno, že by mu v souvislosti s tímto řízením

nějaké náklady vznikly. Nejvyšší správní soud proto v jeho případě rozhodl tak, že se mu právo na náhradu nákladu řízení nepřiznává.

Osoby zúčastněné na řízení nemají právo na náhradu nákladů řízení, neboť jim soudem nebyla uložena žádná povinnost, v souvislosti s níž by jim náklady vznikly a ani právo na náhradu řízení neuplatnily (§ 60 odst. 5 s. ř. s.).

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 17. dubna 2009

JUDr. Lenka Matyášová
předsedkyně senátu